

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 15^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1951

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΔΑΚΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΩΝ

Ὁ **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ τὸν θάνατον τῶν *Γεωργίου Δροσίνης, Γρηγορίου Ξενοπούλου* καὶ *Κωνσταντίνου Μαλιέζου* τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὀμιλεῖ περὶ τοῦ ἔργου ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ὡς ἑξῆς:

Ἐκτελῶν τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 42 τοῦ Ὄργανισμοῦ θλιβερὸν καθήκον, ἀγγέλλω τὸν θάνατον τριῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας, τοῦ *Γεωργίου Δροσίνης*, τοῦ *Γρηγορίου Ξενοπούλου*, καὶ τοῦ *Κωνσταντίνου Μαλιέζου*.

Ὁ Γεώργιος Δροσίνης ἔρχεται κατ' εὐθεϊαν ἀπὸ τοὺς «κλέφτες» τῶν Ἀγρᾶφων. Ὁ πάππος του πίπτει κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Μεσολλογίου (1826), ὃ δὲ ἀδελφὸς τοῦ πάππου του πίπτει εἰς τὸ Φάληρον μαχόμενος κατὰ τοῦ Κιωνταχῆ (1827).

Ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἀπαλὴν καὶ ἡμερον Ζάκυνθον.

Ὁ Γεώργιος Δροσίνης ἐγγράφεται εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ νὰ σπουδάσῃ Νομικά.

Ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος ἐγγράφεται καὶ αὐτὸς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ νὰ σπουδάσῃ Μαθηματικά.

Ἀνθρώπους πλανωμένους εἰς τὸν κόσμον τῆς φαντασίας καὶ τῶν ὀνείρων, κουράζει, ὡς φαίνεται, ἡ λεπτὴ διαλεκτικὴ, ἡ ἀυστηρὰ λογικὴ συνακολουθία καὶ ἡ ἄμεμπτος ἀκριβολογία, αἵτινες ἀποτελοῦν τοὺς χαλινοὺς τῆς ἀληθοῦς νομικῆς σκέψεως. Ὁ Gœthe ἐγκαίρως ἐγκατέλειψε τὰ νομικά διὰ νὰ τὰ ἐρωτευθῆ εἰς τὸν Φάουστ, ἐνῶ ὁ Heine διακόπτει τὰς νομικάς του σπουδὰς καταρῶμενος τὸ Corpus Juris ὡς τὴν Βίβλον τοῦ Διαβόλου, εἰρωνευόμενος συνάμα καὶ τὸν διδάσκαλόν του Savigny, χαρακτηρίζων αὐτὸν ὡς τὸν τροβαδοῦρον τῶν Πανδεκτῶν:

den elegant geleckten süßlichen Troubadour der Pandekten. Καὶ ὁ Δροσίνης ἀκολουθῶν τὸν Goethe καὶ τὸν Heine ἐγκατέλειψε τὰ νομικὰ καὶ ἔτσι αὐτὸς τοῦλάχιστον δὲν ἐδεινοπάθησεν ἕξ αἰτίας των. Ἐγκαταλείπων τὰ Νομικὰ ὁ Δροσίνης προσέφυγεν εἰς τὸν Σίφνιον ποιητὴν Κλεάνθην Τριανταφύλλου, ὅστις τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὰς στήλας τοῦ περιφήμου «Ραμπαγᾶ». Ἀπὸ τὸν «Ραμπαγᾶν» ὁ Δροσίνης κατέληξεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Τὰ ἴδια ἔπαθε καὶ ὁ Ξενόπουλος μὲ τὰ Μαθηματικά. Τὰ Μαθηματικά ὑπάρχουν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ εἰς τὸν ἀφηρημένον κόσμον τῶν ἐννοιῶν. Ἄλλ' ὁ Ξενόπουλος ἀπεδείχθη πολὺ προσγειωμένος μέσα εἰς τὸν συναισθηματικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐγκαταλείψας τὰ Μαθηματικά ὁ Ξενόπουλος προσέφυγεν, ἔφ' ὅσον δὲν πλανῶμαι, εἰς τὸν Κωνστ. Σκόκου, ὅστις τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὰς σελίδας τοῦ περιφήμου Ἡμερολογίου του. Ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Σκόκου κατέληξε τέλος καὶ ὁ Ξενόπουλος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Καὶ ὁ Δροσίνης καὶ ὁ Ξενόπουλος ἀνήκουν εἰς τὴν γενεάν, ἣτις ὑπέστη ὅλην τὴν μετὰ τὸ Βερολίνειον συνέδριον ἀγωνίαν καὶ ἀδημονίαν τοῦ Ἔθνους, αἵτινες ἐξέσπασαν εἰς τὴν ἀπέλπιδα προᾶξιν τοῦ 1897. Ὁ Θεὸς ὅμως ἠὐλόγησεν ἀμφοτέρους καὶ, ἀφοῦ ἐπέρασαν τὴν ἀγωνίαν, ἔζησαν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ μέχρι τῆς σήμερον συνεχιζομένην μεγαλειώδη ἐξόρμησιν τοῦ Ἔθνους. Πρὸς τὴν ἐξόρμησιν ταύτην ἔδωκαν καὶ οἱ δύο ὅ,τι ἠμπόρεσαν. Ἐδωκαν εἰς τὸ Ἔθνος τὴν χαράν, τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν αὐτοπεποιθήσιν, ἕνας τόμος ποιημάτων τοῦ Δροσίνης, μιὰ βραδυὰ μὲ τὸν Ξενόπουλον εἰς τὸ θέατρον τῆς Ὀμονοίας, εἰς τὸ Ἀθήναιον, εἶχε τόσῃν ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Ἔθνους, ὅσην δὲν εἶχον πολλαπλάσιοι ἄλλ' ἄνευ περιεχομένου πατριωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ λόγοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Δὲν δύναμαι νὰ ἔχω γνώμην περὶ τῆς τεχνοτροπίας των. Ἀλλὰ ἀμφοτέροι ἐζήσαν εἰς χρόνους καθ' οὓς αἱ διαμάχαι μεταξὺ τῶν parnassiens, naturalistes, symbolistes, ὀπαδῶν du vers classique ἢ du vert libre, ἐξήπτον τὰ πνεύματα. Ὀλίγον τι, ἐὰν ἐντείνωμεν τὴν προσοχήν μας, ἐλέχθη προσφάτως sous la Coupole de l'Académie Française, θ' ἀκούσωμεν τὸν Jean Moréas vaticiner au Vachette et Verlaine frapper de son bâton le trottoir du boulevard Saint Michel. Ἐὰν ὅλη αὕτη ἡ κίνησις ἐξακολουθῇ ἀκόμη καὶ σήμερον νὰ ἔχη τὴν ἀπήχησίν της εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ τίνα λόγον πρέπει νὰ ξενίζη, ἐὰν ἡ κίνησις αὕτη εἶχεν ἀνανάκλασιν καὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν πνευματικὸν ὀρίζοντα;

Ἄλλὰ καὶ ἄμεσον ἐπίδρασιν ἤσκησαν εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ Ἔθνους οἱ αἰοίδιμοι ἄνδρες. Ὁ Δροσίνης ἴδρυσεν τὸν Σύλλογον πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων

βιβλίων. Πρὸ ἡμίσεος αἰῶνος ἐδώκαμεν εἰς τὸν σχολάρχην μας δύο δεκάλεπτα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφέρετο ἀναγλύφως ἢ τόσον χαρακτηριστικὴ φράσις «Γεώργιος Α΄ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων» καὶ ὁ σχολάρχης μᾶς διένειμεν ἓν μικρὸν βιβλίον χαρτόδετον χρώματος ἐρυθροποῦ ἐπιγραφόμενον «Ὁ ἔναστρος οὐρανός». Τὸ διατηρῶ ὡς μίαν ὥραϊαν ἀνάμνησιν.

Ἡ «Διάπλασις τῶν παίδων» μὲ ποίαν ἀγωνίαν δὲν ἀνεμένετο. Εἷς τινὰς οἰκογενείας, γνωρίζω ἕξ ἰδίας πείρας, ἠγοράζοντο τόσα ἀντίτυπα ὅσα καὶ τέκνα. Τόση ἦτο ἡ ἀνυπομονησία διὰ νὰ διαβάσουν τὸν «Φαίδωνα». Ἡ προσφάτως ἐκδοθεῖσα συλλογὴ περιέχουσα ἐπιλογὴν ἐπιστολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγράφησαν ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετιάν ἀποτελεῖ ζωντανὸν μαρτύριον περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ γλωσσικοῦ συναισθήματος.

Ἡ πνευματικὴ εἰλικρίνεια τοῦ τε Δροσίη καὶ τοῦ Ξενοπούλου εἶχε τὴν ἔκφρασίν της καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τῶν βίων. Ἄπεριττοι καὶ ἀφελεῖς καὶ μετρούφρονες καὶ ἀσκητικοὶ ἐπέρασαν τὰς ἡμέρας τῶν ἐν καλωσύνη καὶ ἀρετῇ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Μαλτέζος δὲν ἔφυγεν ὅπως ὁ Ξενοπούλος, ἀλλ' ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰ Φυσικὰ.

Ἀποσταλεὶς ὑπότροφος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐσπούδασεν ἐπὶ τετραετιάν φυσικὴν εἰς Παρισίους, ὅπου ἤκουσε μαθήματα εἰς τὸ Collège de France καὶ εἰς τὴν École Polytechnique, προσκολληθεὶς μάλιστα εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Cornu. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1894 ἀναγορεύεται Docteur ès sciences τῆς Sorbonne, μὲ τὴν διατριβήν: Les enveloppes solides minces. Les cloches, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ Annales de l'école normale supérieure. Ἐκτοτε ὁ βίος τοῦ Μαλτέζου δὲν εἶναι παρὰ μία σταθερὰ ἐπίμονος καὶ ἀδιάκοπος ἔρευνα. Τὰ δημοσιεύματά του, εἰς γαλλικὰ ἰδίως περιοδικὰ, ἐπέρχονται ἄφθονα διαδεχόμενα ἄλληλα ἐν ἀμέσῳ συνεχείᾳ. Οὐδεμία διακοπὴ σημειοῦται εἰς τὴν ἔρευναν. Ἀξιωματικοὶ εἶναι αἱ ἔρευναι αὐτοῦ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κλεψύδραν καὶ τὸ ἀρχαῖον ἡμερολόγιον.

Τὴν συγγραφικὴν ταύτην δρᾶσιν παρηκολούθει ἔντονος διδακτικὴ δραστηριοτήτης. Ἐδίδαξεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων καὶ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων. Ἐδίδαξεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ἀπὸ τοῦ 1906 Πειραματικὴν Φυσικὴν καὶ Θεωρητικὴν Μηχανικὴν, εἰς δὲ τὸ Πανεπιστήμιον ἀπὸ τοῦ 1918 ὡς τακτικὸς καθηγητὴς, Πειραματικὴν Φυσικὴν, Φυσικὴν Μηχανικὴν, Θεωρητικὴν Φυσικὴν καὶ τέλος Φυσικὴν Μηχανικὴν. Ἐξελέγη ἐπίσης Μέλος τῆς Ἐταιρείας Φυσικῆς τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀστρονομικῆς Ἐταιρείας τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Union des Physiciens.

Μετὰ μίαν τοιαύτην δρᾶσιν, φυσικὸν ἦτο νὰ ἀνοιχθοῦν αὐτομάτως εἰς τὸν Μαλτέζον αἱ πύλαι τῆς Ἀκαδημίας, ἅμα τῇ συστάσει της.

Τιμῶντες τὴν μνήμην τῶν ἀειμνήστων ἀνδρῶν, παρακαλῶ, ὅπως ἐγειρόμενοι, τηρήσωμεν ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆν.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΛΟΔΑΠΟΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ

MAURICE GARÇON

Εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας παρέστη τὸ μέλος τῆς Académie Française κ. Maurice Garçon τὸν ὁποῖον ἐχαιρέτισεν ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὁ πρόεδρος κ. Γεώργιος Μαριδάκης εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Maître,

J'éprouve un plaisir bien vif à vous recevoir, au nom de tous mes collègues, dans cette Maison, qui, nonobstant des antécédents fort anciens, s'apparente étroitement à la Compagnie illustre dont vous êtes un membre si éminent.

Car si, en fondant cette Académie d'Athènes, on a voulu renouer des liens rompus par le fait de Justinien avec l'Académie de Platon, on a aussi beaucoup songé à celle fondée par Richelieu et complétée par Colbert et par Mazarin, dont le rayonnement domine les temps modernes.

J'éprouve d'autant plus de plaisir à saluer votre présence parmi nous, que j'ai l'honneur d'appartenir à la Classe de cette Académie où se trouve représentée cette science juridique que votre père a servi avec tant de lumineuse érudition, et que vous-même vous pratiquez avec une imagination qui en fait un art.

Et s'il m'était permis de donner une expression plus personnelle encore à mes sentiments, je dirais que le salut que je vous adresse est aussi un salut strictement confraternel. C'est, en effet, par le Barreau que la plupart de mes collègues de la Classe des Sciences et que moi-même avons passé avant de faire et tout en faisant de la doctrine, et c'est encore dans le Barreau que nous avons trouvé la manifestation la plus vivante et peut-être aussi, l'épreuve la plus sûre de la solidité de nos raisonnements juridiques.

Mais l'éclat de votre présence réjaillit sur toutes les Classes de notre Académie.

Porté par un talent rare et de bonne heure déclaré, vous avez su allier à votre prestigieuse activité d'avocat une activité littéraire non moins